

Βρυξέλλες, 29.7.2016
COM(2016) 489 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**με αντικείμενο την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα
του τουρισμού**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Εισαγωγή	2
2. Επισκόπηση των ευρωπαϊκών στατιστικών για τον τουρισμό.....	3
3. Εκτελεστικά μέτρα και κατ' εξουσιοδότηση πράξεις	3
4. Εφαρμογή του κανονισμού	4
5. Μέτρα για τη μείωση της επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις.....	10
6. Προοπτικές.....	10
7. Συμπεράσματα.....	12

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

με αντικείμενο την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού¹ θέσπισε ένα κοινό πλαίσιο για τη συστηματική ανάπτυξη, παραγωγή και διάδοση των στατιστικών τουρισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Λαμβάνει υπόψη τις αλλαγές στη φύση της τουριστικής οικονομίας και της τουριστικής συμπεριφοράς που επήλθαν μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας 95/57/ΕΚ του Συμβουλίου² και απαντά στις αλλαγές που επακολούθησαν όσον αφορά τις ανάγκες των χρηστών.

Το άρθρο 7 του κανονισμού προβλέπει ότι: *«Μέχρι τις 12 Αυγούστου 2016 και στη συνέχεια ανά πενταετία, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση αξιολόγησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία που καταρτίζονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και, ιδίως, σχετικά με τη συνάφεια και την επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις».*

Η παρούσα έκθεση είναι η πρώτη έκθεση που υποβάλλεται σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο.

Το τμήμα 2 της παρούσας έκθεσης παρουσιάζει μια επισκόπηση των ευρωπαϊκών στατιστικών για τον τουρισμό, ιδίως των απαιτήσεων που ορίζονται στον κανονισμό.

Το τμήμα 3 παρουσιάζει μια επισκόπηση και το σκεπτικό στο οποίο βασίζονται τα εκτελεστικά μέτρα και οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

Το τμήμα 4 καταγράφει τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός, σε σχέση με τα κριτήρια ποιότητας για τις επίσημες στατιστικές.

Το τμήμα 5 εστιάζει στα μέτρα για τη μείωση της επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις.

Τέλος, το τμήμα 6 παρέχει προβλέψεις σχετικά με μέτρα που θα μπορούσαν να ληφθούν για την επικαιροποίηση του νομικού πλαισίου, με βάση τα συμπεράσματα των προηγούμενων τμημάτων. Αξιολογεί επίσης τον αντίκτυπο των νέων αναγκών των χρηστών και των νέων πηγών στοιχείων για το σύστημα στατιστικών τουρισμού που ορίζεται στον κανονισμό.

---

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2011, σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού και την κατάργηση της οδηγίας 95/57/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 192 της 22.7.2011, σ. 17).

² Οδηγία 95/57/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1995, σχετικά με τη συλλογή στατιστικών στοιχείων στον τομέα του τουρισμού (ΕΕ L 291 της 6.12.1995, σ. 32).

2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Η τουριστική βιομηχανία της Ένωσης κατέχει σημαντική θέση στην οικονομία των κρατών μελών, καθώς οι τουριστικές δραστηριότητες αποτελούν σημαντική δυνητική πηγή θέσεων απασχόλησης. Για την εκτίμηση της ανταγωνιστικότητας της τουριστικής βιομηχανίας απαιτείται καλή γνώση του μεγέθους της τουριστικής δραστηριότητας, των χαρακτηριστικών της, των χαρακτηριστικών του τουρίστα και του επιπέδου των τουριστικών δαπανών και των οφελών για τις ευρωπαϊκές οικονομίες. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού είναι η κύρια βάση για επίσημες, εναρμονισμένες στατιστικές σχετικά με την τουριστική προσφορά και ζήτηση. Ο κανονισμός καλύπτει, αφενός, στοιχεία σχετικά με τη δυναμικότητα και την πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων και, από την άλλη, τα στοιχεία για τα ταξίδια που πραγματοποιούνται από κατοίκους της ΕΕ. Τα πρώτα συλλέγονται κατά κανόνα από επιχειρήσεις του τομέα καταλυμάτων (μηνιαία και ετήσια στοιχεία που διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, με τη μορφή συγκεντρωτικών πινάκων)· τα δεύτερα συλλέγονται συνήθως από έρευνες νοικοκυριών (ετήσια στοιχεία που διαβιβάζονται, εν μέρει υπό μορφή συγκεντρωτικών πινάκων, εν μέρει υπό μορφή μικροδεδομένων).

Εκτός του στενά καθοριζόμενου πεδίου εφαρμογής του κανονισμού, η Eurostat δημοσιεύει τακτικά πληροφορίες που σχετίζονται με τον τουρισμό, περισσότερο οικονομικού χαρακτήρα, βάσει των σχετικών στατιστικών επιχειρήσεων και των κοινωνικών στατιστικών.

Πλήρη σύνολα δεδομένων, συνοπτικοί πίνακες και αντίστοιχα άρθρα διατίθενται στον δικτυακό τόπο της Eurostat, εύκολα προσβάσιμα μέσω του τομέα στατιστικών για τον τουρισμό³.

3. ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 προβλέπει ότι η Επιτροπή καθορίζει, με εκτελεστικές πράξεις, τις λεπτομέρειες και τη δομή των εκθέσεων ποιότητας (άρθρο 6 παράγραφος 4), καθώς και τους πρακτικούς διακανονισμούς για τη διαβίβαση των δεδομένων (άρθρο 9 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού). Για τον σκοπό αυτό, εκδόθηκε ο *εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1051/2011 της Επιτροπής*⁴.

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις:

---

³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/tourism>

⁴ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1051/2011 της Επιτροπής, της 20ής Οκτωβρίου 2011, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού όσον αφορά τη δομή των εκθέσεων ποιότητας και τη διαβίβαση των στοιχείων (ΕΕ L 276 της 21.10.2011, σ. 13), όπως τροποποιήθηκε με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 81/2013 της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 2013, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1051/2011 όσον αφορά τα αρχεία μικροδεδομένων για τη διαβίβαση των στοιχείων (ΕΕ L 28 της 30.1.2013, σ. 1).

- για την τροποποίηση των ορισμών, ώστε να αντικατοπτρίζονται οι μεταβολές στους διεθνείς ορισμούς (άρθρο 2 παράγραφος 2)·
- για την τροποποίηση των προθεσμιών διαβίβασης των στοιχείων, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, κοινωνικές και τεχνικές εξελίξεις (άρθρο 9 παράγραφος 5)· και
- για την προσαρμογή των παραρτημάτων, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, κοινωνικές και τεχνικές εξελίξεις. Η Επιτροπή δεν μπορεί, ωστόσο, να τροποποιήσει τις διατάξεις των παραρτημάτων σχετικά με τον προαιρετικό χαρακτήρα των απαιτούμενων στοιχείων και τον περιορισμό του πεδίου παρατήρησης (άρθρο 3 παράγραφος 2).

Μέχρι στιγμής, η Επιτροπή έχει εκδώσει μία κατ' εξουσιοδότηση πράξη, τον *κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 253/2013*⁵, ο οποίος τροποποίησε ορισμένους ορισμούς σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED).

Σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011, η Επιτροπή ενέκρινε έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί στις 20 Ιανουαρίου 2016⁶.

4. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 692/2011, τα κράτη μέλη συλλέγουν στοιχεία, καταρτίζουν, επεξεργάζονται και διαβιβάζουν εναρμονισμένες στατιστικές για την τουριστική προσφορά και ζήτηση. Η Επιτροπή αξιολογεί την ποιότητα των διαβιβαζόμενων δεδομένων και δημοσιεύει τα δεδομένα στον δικτυακό τόπο της Eurostat με τη μορφή πινάκων, πολυδιάστατων βάσεων δεδομένων ή αναλυτικών άρθρων. Το παρόν τμήμα αξιολογεί την εφαρμογή του κανονισμού με βάση τυποποιημένα κριτήρια ποιότητας για τις ευρωπαϊκές στατιστικές.

4.1. Συνάφεια

Η συνάφεια αναφέρεται στον βαθμό στον οποίο οι στατιστικές ικανοποιούν τις τρέχουσες και τις δυνητικές ανάγκες των χρηστών.

Η καλύτερη αντιμετώπιση των αναγκών των χρηστών αποτελεί κύριο στόχο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011. Οι ευρωπαϊκές στατιστικές που παράγονται σήμερα στον τομέα του τουρισμού έχουν βελτιώσει την πληρότητα και τον χρόνο υποβολής των στοιχείων που

⁵ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 253/2013 της Επιτροπής, της 15ης Ιανουαρίου 2013, για την τροποποίηση του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές μετά την αναθεώρηση της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης Εκπαίδευσης (ISCED) σε σχέση με τις μεταβλητές και τις κατανομές που πρέπει να υποβάλλονται (ΕΕ L 79 της 21.3.2013, σ. 5).

⁶ COM(2016)4.

διατίθενται σήμερα στους χρήστες. Για παράδειγμα, τα περισσότερα από τα μηνιαία στοιχεία διαβιβάζονται εντός 8 εβδομάδων μετά τον μήνα αναφοράς, ενώ προηγουμένως η προθεσμία διαβίβασης ήταν 3 έως 6 μήνες. Ο κανονισμός εκφράζει καλύτερα τη μεταβαλλόμενη φύση της τουριστικής συμπεριφοράς, η οποία περιλαμβάνει την αυξανόμενη σημασία των σύντομων ταξιδιών και των μονοήμερων ταξιδιών, την αυξανόμενη σημασία των μη ενοικιαζόμενων καταλυμάτων ή των καταλυμάτων σε μικρότερες εγκαταστάσεις, και την αυξανόμενη σημασία του Διαδικτύου για τις τουριστικές κρατήσεις και την τουριστική βιομηχανία.

Ο κανονισμός απαιτεί επίσης τη διαβίβαση αρχείων μικροδεδομένων στην Επιτροπή για μέρος των στοιχείων. Σε σύγκριση με τη διαβίβαση των συγκεντρωτικών στοιχείων, αυτή η καινοτομία καθιστά δυνατή μια πιο λεπτομερή και ευέλικτη ανάλυση των οικονομικών και κοινωνικών φαινομένων στον τομέα του τουρισμού. Ο τουρισμός στην Ευρώπη έχει μια έντονα ενδοευρωπαϊκή διάσταση. Αυτό σημαίνει ότι τα μικροδεδομένα που προέρχονται από εναρμονισμένες ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τη ζήτηση για εξερχόμενο τουρισμό αποτελούν πηγή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη ζήτηση για εισερχόμενο τουρισμό όσον αφορά το κράτος μέλος προορισμού· έτσι, δεν επιβάλλονται πρόσθετες επιβαρύνσεις και αποφεύγεται κάθε διπλή μέτρηση των τουριστικών ροών. Η Eurostat δημοσιεύει αναλυτικές εκθέσεις σχετικά με τον εισερχόμενο τουρισμό με βάση τις εξερχόμενες ροές που παρατηρούνται από άλλες χώρες. Ωστόσο, η διαθεσιμότητα στοιχείων — για ορισμένες χώρες — παρεμποδίζεται από το μικρό μέγεθος του δείγματος ταξιδιών από ορισμένες χώρες προέλευσης, το οποίο επηρεάζει ιδίως τη διαθεσιμότητα στοιχείων για λιγότερο δημοφιλείς χώρες προορισμού. Ορισμένες χώρες ξετάζουν εάν η συγκεκριμένη πηγή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί εν μέρει για την αντικατάσταση των σημερινών (δαπανηρών) ερευνών στα σύνορα ή ως εισροή για άλλες επίσημες στατιστικές (π.χ. κατηγορία «ταξίδια» του λογαριασμού υπηρεσιών στα στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών).

Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι ευρωπαϊκές στατιστικές θα μπορέσουν, στο μέλλον, να εκτιμήσουν τη μακροοικονομική σημασία του τουρισμού και τις επιπτώσεις του στο περιβάλλον. Για τον σκοπό αυτό, το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 αναφέρεται σε πιλοτικές μελέτες, αφενός, για την ανάπτυξη, παραγωγή και διάδοση εναρμονισμένων πινάκων για δορυφορικούς λογαριασμούς για τον τουρισμό και, αφετέρου, στην ανάπτυξη συστήματος συλλογής στοιχείων σχετικά με τις συνέπειες του τουρισμού στο περιβάλλον. Όσον αφορά τους εναρμονισμένους πίνακες, η Eurostat ζήτησε από τα κράτη μέλη να διαβιβάζουν, προαιρετικά, διαθέσιμα εθνικά στοιχεία για τη μακροοικονομική διάσταση του τουρισμού (με βάση το διεθνώς αποδεκτό πλαίσιο των δορυφορικών λογαριασμών για τον τουρισμό). Τα αποτελέσματα δημοσιεύτηκαν στα διαθέσιμα για το κοινό έγγραφα εργασίας. Αυτό αποτελεί σημαντικό βήμα προς την εναρμόνιση των στατιστικών στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ. Όσον αφορά το περιβάλλον, η Eurostat παρακολουθεί το έργο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, του ΟΟΣΑ και του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών, μεταξύ άλλων, και συνεισφέρει στοιχεία για τα συστήματα δεικτών σχετικά με τον βιώσιμο τουρισμό. Ωστόσο, λόγω της πίεσης που ασκείται στους πόρους, με σκοπό την εφαρμογή των απαιτήσεων του κανονισμού για την

τακτική παραγωγή στοιχείων, η δημιουργία ενός ευρύτερου προγράμματος πιλοτικών μελετών δεν ήταν εφικτή τα τελευταία έτη.

Οι γνώμες των χρηστών μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού και η αυξημένη παραγωγή στοιχείων ήταν γενικά θετικές. Οι ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τον τουρισμό υποστηρίζουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, στις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές διοικήσεις και στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα ή άλλους ενδιαφερομένους σε διεθνές επίπεδο (ΟΟΣΑ, Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών). Παρά τα επιτεύγματα του κανονισμού μέχρι σήμερα, εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις στις ευρωπαϊκές στατιστικές για τον τουρισμό, για παράδειγμα, σε τομείς που καλύπτουν καλύτερα την (μακρο-) οικονομική διάσταση και τα νέα φαινόμενα στον τομέα του τουρισμού (π.χ. συνεργατική οικονομία).

4.2. Ακρίβεια

Ο όρος «ακρίβεια» αναφέρεται στην εγγύτητα των εκτιμήσεων προς τις άγνωστες πραγματικές τιμές.

Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αποφασίζουν ποιοι είναι οι πιο αποτελεσματικοί και αποδοτικοί τρόποι για τη συλλογή και την επεξεργασία των στοιχείων, σύμφωνα με τα εθνικά συστήματα και τις διαθέσιμες εθνικές πηγές, υπό την προϋπόθεση ότι «τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα μέτρα που κρίνουν κατάλληλα για τη διατήρηση της ποιότητας των αποτελεσμάτων» (άρθρο 8).

Κάθε έτος, τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση για την ποιότητα των στοιχείων. Αυτές οι εκθέσεις μεταδεδομένων διατίθενται στον δικτυακό τόπο της Eurostat. Λεπτομερέστερες εκθέσεις ποιότητας είναι διαθέσιμες μόνο για εσωτερική χρήση.

Από την έναρξη ισχύος του κανονισμού, η απαίτηση να επικυρώνονται περισσότερα στοιχεία από τα κράτη μέλη έχει βελτιώσει τη γενική ποιότητα των στοιχείων (έχει επίσης μειώσει τα ελλείποντα στοιχεία). Πιο προηγμένες υπηρεσίες επικύρωσης στοιχείων (προσθήκη ελέγχων συνέπειας για τα στοιχεία από έτος σε έτος και για τα εσωτερικά στοιχεία της βάσης δεδομένων) βελτίωσαν περαιτέρω την ποιότητα των αποτελεσμάτων.

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα θέματα ακρίβειας τα οποία χρειάζονται διαρκή παρακολούθηση.

Τα στοιχεία σχετικά με τη δυναμικότητα και την πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων (συνήθως συλλέγονται από τις επιχειρήσεις) φανερώνουν πλημμελή κάλυψη, συγκεκριμένα, οντοτήτων που δεν περιλαμβάνονται στο μητρώο. Μια πιο εναρμονισμένη προσέγγιση για τη χρήση κατώτατων ορίων (βλ. επίσης τμήμα 5) μείωσε τις ασυνέπειες αυτές σε ολόκληρη την ΕΕ. Επιπλέον, έχουν καταβληθεί προσπάθειες για την καλύτερη αντιστοίχιση των μητρώων που τηρούνται από τις αρχές του τουρισμού με το γενικό μητρώο επιχειρήσεων που καταρτίζεται από τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες. Τα τελευταία έτη, η αυξανόμενη χρήση των ενοικιαζόμενων καταλυμάτων μέσω των λεγόμενων πλατφορμών συνεργατικής οικονομίας έφερε στο προσκήνιο το θέμα της κάλυψης. Η μέτρηση της κάλυψης θα αποτελέσει πρόκληση για τα επόμενα έτη.

Τα στοιχεία σχετικά με τα τουριστικά ταξίδια (που έχουν συλλεχθεί από νοικοκυριά) βασίζονται σε δειγματοληπτικές έρευνες και μπορεί να επηρεάζονται από τους γνωστούς περιορισμούς των δειγματοληπτικών ερευνών: σφάλμα δειγματοληψίας (παρατηρείται μόνο ένα υποσύνολο του πληθυσμού) και μη δειγματοληπτικό σφάλμα (π.χ. σφάλματα μη απάντησης). Ένα ιδιαίτερο ζήτημα που επηρεάζει τις στατιστικές τουρισμού είναι το σφάλμα μνήμης ή φαινόμενο μνήμης, το οποίο οδηγεί σε υποτίμηση των πραγματικών τουριστικών ροών λόγω ελλιπούς αναφοράς περιστατικών από τους ερωτηθέντες, η οποία δεν γίνεται σκόπιμα. Στο μεθοδολογικό εγχειρίδιο για τις στατιστικές τουρισμού, παρασχέθηκαν στα κράτη μέλη κατευθυντήριες γραμμές με στόχο τη μείωση του σφάλματος αυτού στο ελάχιστο (βλ. επίσης τμήμα 4.6).

4.3. Επικαιρότητα και χρονική συνέπεια

Ο όρος «επικαιρότητα» αναφέρεται στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της διαθεσιμότητας των στοιχείων και του γεγονότος ή φαινομένου που περιγράφουν· ο όρος «χρονική συνέπεια» αναφέρεται στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας δημοσιοποίησης των στοιχείων και της ημερομηνίας-στόχου έως την οποία έπρεπε να έχουν παραδοθεί τα στοιχεία.

Τα στοιχεία για τον τουρισμό δεν δημοσιοποιούνται βάσει αυστηρών προθεσμιών ή χρονοδιαγραμμάτων δημοσιοποίησης, αλλά σε συνεχή βάση σύμφωνα με την παραλαβή και επικύρωση των στοιχείων που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη. Γενικά, λίγες μέρες μετά τη διαβίβαση των στοιχείων στην Επιτροπή, οι στατιστικές είναι διαθέσιμες για τους χρήστες. Οι πρόσφατες αναθεωρήσεις του εσωτερικού συστήματος παραγωγής της Eurostat είχε ως αποτέλεσμα την ταχύτερη δημοσιοποίηση των αριθμητικών στοιχείων που καλύπτουν όλα τα κράτη μέλη.

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 έχει συμβάλει στην βελτίωση της επικαιρότητας των στατιστικών στον τομέα του τουρισμού με τη συντόμευση των προθεσμιών διαβίβασης. Τα κράτη μέλη έχουν καλές επιδόσεις όσον αφορά την τήρηση των συντομότερων προθεσμιών διαβίβασης, καθώς άνω του 90 % των μηνιαίων συνόλων δεδομένων φτάνουν πριν από τη λήξη της προθεσμίας. Μόνο το 1,5 % των στοιχείων φτάνουν με καθυστέρηση μεγαλύτερη της μίας εβδομάδας. Όσον αφορά τα πιο ολοκληρωμένα ετήσια στοιχεία, το 86 % των στοιχείων για τα καταλύματα φτάνουν εντός της προθεσμίας των έξι μηνών· όσον αφορά τα στοιχεία για τα ταξίδια (στα οποία περιλαμβάνονται τα αρχεία μικροδεδομένων), ορισμένα κράτη μέλη παρουσιάζουν καθυστέρηση τουλάχιστον μίας εβδομάδας. Σε όλες τις περιπτώσεις, παρατηρήθηκαν βελτιώσεις μετά το πρώτο έτος αναφοράς βάσει του κανονισμού. Οι εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν παραδίδονται στοιχεία παρακολουθούνται στενά μέσω του συστήματος παρακολούθησης της συμμόρφωσης που χρησιμοποιείται στο ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα.

4.5. Προσβασιμότητα και σαφήνεια

Ο όρος «προσβασιμότητα και σαφήνεια» αναφέρεται στους όρους και τους τρόπους με τους οποίους οι χρήστες μπορούν να λάβουν, να χρησιμοποιήσουν και να ερμηνεύσουν τα στοιχεία.

Όλα τα στοιχεία που παρείχαν τα κράτη μέλη και τα αντίστοιχα συγκεντρωτικά στοιχεία για το σύνολο της ΕΕ, είναι διαθέσιμα δωρεάν στον δικτυακό τόπο της Eurostat⁷. Για λόγους εμπιστευτικότητας, τα μικροδεδομένα χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση λεπτομερών πινάκων που, στη συνέχεια, δημοσιεύονται. Ωστόσο, υπό πολύ αυστηρούς όρους και με την επιφύλαξη της έγκρισης από τα κράτη μέλη, τα μικροδεδομένα μπορεί να διατίθενται, στο μέλλον, για ερευνητικούς σκοπούς.

Οι χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση στις ευρωπαϊκές στατιστικές για τον τουρισμό μέσω τριών σημαντικών διαύλων στον δικτυακό τόπο της Eurostat:

1. Υπό τον τίτλο «πίνακες», προκαθορισμένοι διδιάστατοι πίνακες καλύπτουν τις συνηθέστερες ανάγκες για στατιστικά στοιχεία με τρόπο γρήγορο και πολύ σαφή για λιγότερο συχνούς ή λιγότερο εξειδικευμένους χρήστες.
2. Υπό τον τίτλο «βάση δεδομένων», διατίθενται πολυδιάστατοι πίνακες, που δίνουν τη δυνατότητα στους χρήστες να κάνουν πιο προηγμένες και λεπτομερείς ερωτήσεις σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία. Μετά από αίτημα των χρηστών, η Eurostat παρέχει εξατομικευμένη εξαγωγή στοιχείων για να απαντήσει σε πολύ εξειδικευμένες ή λεπτομερείς ανάγκες για στοιχεία.
3. Άρθρα, τα οποία ενημερώνονται τακτικά, παρέχουν εύκολη είσοδο στις στατιστικές τουρισμού, συνδυάζοντας γραφικές παραστάσεις, πίνακες και ανάλυση σχετικά με ευρύ φάσμα θεμάτων γύρω από τον τουρισμό.

Πολλές φορές τον χρόνο, οι δημοσιεύσεις στοιχείων συνοδεύονται από δελτία τύπου ευρείας διανομής. Τα στοιχεία που συγκεντρώνονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 συχνά συμπληρώνονται από άλλες πηγές επίσημων στατιστικών προκειμένου να δοθεί πληρέστερη εικόνα της οικονομικής ανάπτυξης ή της ανάπτυξης της απασχόλησης στον κλάδο του τουρισμού. Επιπλέον, οι στατιστικές για τον τουρισμό περιλαμβάνονται σε γενικές δημοσιεύσεις της Eurostat όπως η περιφερειακή επετηρίδα. Εσωτερικές εκθέσεις παρακολούθησης σχετικά με τη δραστηριότητα του δικτυακού τόπου της Eurostat συχνά κατατάσσουν τις στατιστικές για τον τουρισμό μεταξύ των ευρωπαϊκών στατιστικών τις οποίες οι χρήστες συμβουλεύονται περισσότερο. Αυτό υπογραμμίζει τη συνάφεια και την προσβασιμότητα των στοιχείων. Παραδείγματος χάρη, σε αριθμό επισκέψεων ιστοσελίδας το 2015, το άρθρο για τον τουρισμό στην περιφερειακή επετηρίδα καταλάμβανε τη δεύτερη θέση, μετά τα περιφερειακά στοιχεία για το ΑΕΠ.

Η προσβασιμότητα και η σαφήνεια των στατιστικών για τον τουρισμό προάγεται επίσης με τη χρήση σύγχρονων εργαλείων απεικόνισης που προσφέρουν στους χρήστες μια γρήγορη εικόνα των χαρακτηριστικών του τουρισμού. Τα εργαλεία αυτά έχουν ενσωματωθεί στο Εικονικό Παρατηρητήριο Τουρισμού (Virtual Tourism Observatory) το οποίο συντηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4.6. Συγκρισιμότητα

---

⁷ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/tourism/>.

Ο όρος «συγκρισιμότητα» αναφέρεται στη μέτρηση του αντικτύπου των διαφορών μεταξύ εφαρμοσμένων στατιστικών εννοιών, εργαλείων και διαδικασιών μέτρησης, όταν γίνεται σύγκριση των στατιστικών μεταξύ γεωγραφικών περιοχών, τομειακών πεδίων ή διαχρονικά.

Οι ευρωπαϊκές στατιστικές τουρισμού στηρίζονται στον υψηλό βαθμό εναρμόνισης των εννοιών, των ορισμών, των ταξινομήσεων και των μεθοδολογιών. Τα μεθοδολογικά ζητήματα συζητούνται στο πλαίσιο της ειδικής ομάδας εργασίας για τις στατιστικές τουρισμού, η οποία ενθαρρύνει επίσης την ανταλλαγή εμπειριών και κοινών πρακτικών εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για την εξασφάλιση της εναρμόνισης, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 καθόρισε τις βασικές αρχές σχετικά με τους ορισμούς (άρθρο 2), με τα θέματα που καλύπτονται και τα χαρακτηριστικά των απαιτούμενων δεδομένων (άρθρο 3) και με το πεδίο παρατήρησης (άρθρο 4). Η βάση για τις τρέχουσες εργασίες εναρμόνισης είναι το μεθοδολογικό εγχειρίδιο για τις στατιστικές στον τομέα του τουρισμού (άρθρο 10). Το εν λόγω εγχειρίδιο εκπονείται από την Eurostat, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, και περιέχει συνιστώμενες κατευθυντήριες γραμμές για την παραγωγή στατιστικών για τον τουρισμό. Η πρώτη έκδοση του εγχειριδίου κυκλοφόρησε το 2011. Έκτοτε κυκλοφόρησαν δύο σημαντικές αναθεωρήσεις. Το εγχειρίδιο έχει αποδειχθεί πολύ πρακτικό πλαίσιο για την εναρμόνιση των στατιστικών στην ΕΕ. Αποτελεί επίσης έγγραφο αναφοράς για τους χρήστες των στοιχείων και τους παραγωγούς στατιστικών για τον τουρισμό εκτός της ΕΕ. Συμβάλλει επίσης στην αποστολή της Eurostat να αποτελεί τον υπ' αριθμόν ένα πάροχο στατιστικών υψηλής ποιότητας για την Ευρώπη.

Οι στατιστικές τουρισμού είναι αρκετά συγκρίσιμες σε βάθος χρόνου και μεταξύ χωρών και περιφερειών. Η μετάβαση από την οδηγία 95/57/ΕΚ στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 692/2011 προκάλεσε μικρή μόνο διακοπή στις σειρές για τις περισσότερες χώρες. Οι διακοπές αυτές καταγράφονται για τους χρήστες μέσω των μεταδεδομένων στον δικτυακό τόπο της Eurostat ή σε σχετικές δημοσιεύσεις.

4.7. Συνοχή

Ο όρος «συνοχή» αναφέρεται στον βαθμό ικανότητας των στοιχείων να συνδυάζονται αξιόπιστα με διάφορους τρόπους και για διάφορες χρήσεις.

Στο μέτρο του δυνατού, οι ευρωπαϊκές στατιστικές τουρισμού δείχνουν καλό επίπεδο συνοχής με δεδομένα που παράγονται από εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς. Η διατομιακή συνεργασία εντός του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος έχει συμβάλει επίσης στη συνοχή των στατιστικών για τον τουρισμό με τα αντίστοιχα στοιχεία για τον οικονομικό, επιχειρηματικό και κοινωνικό τομέα.

Εσωτερικά, οι υπηρεσίες της Επιτροπής για την επικύρωση δεδομένων που εφαρμόζονται στις στατιστικές τουρισμού εγγυώνται τη συνοχή μεταξύ μηνιαίων και ετήσιων στοιχείων, μεταξύ αριθμητικών στοιχείων για τη συμμετοχή στον τουρισμό και στατιστικών πληθυσμού, ή μεταξύ των διαφορετικών χαρακτηριστικών των τουριστικών ταξιδιών.

5. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η μείωση της επιβάρυνσης ανταπόκρισης από μέρους των υπόχρεων παροχής στατιστικών στοιχείων, ιδίως των ΜΜΕ, προωθείται μέσω τριών βασικών διαύλων.

Πρώτον, το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 επιτρέπει στα κράτη μέλη να βασίζονται στις ακόλουθες πηγές δεδομένων: έρευνες, διοικητικά στοιχεία και κατάλληλες διαδικασίες στατιστικής εκτίμησης. Ορισμένες χώρες συλλέγουν στοιχεία από επιχειρήσεις (για παράδειγμα σχετικά με τη δυναμικότητα και την πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων) μέσω δειγματοληπτικής έρευνας (αντί της πλήρους απογραφής). Άλλες χώρες χρησιμοποιούν τα διοικητικά στοιχεία που τηρούνται από τις τοπικές αρχές, αντί της άμεσης επικοινωνίας με τους παρόχους καταλυμάτων.

Δεύτερον, το παράρτημα I του κανονισμού, επιτρέπει στα κράτη μέλη να περιορίζουν το πεδίο παρατήρησης που αναφέρεται στο άρθρο 4 στοιχείο α) ώστε να περιλαμβάνει μόνον τα καταλύματα που υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο δυναμικότητας (δηλαδή εκείνα που έχουν 10 ή περισσότερες κλίνες). Τα κράτη μέλη στα οποία αναλογεί λιγότερο από το 1 % του συνολικού ετήσιου αριθμού διανυκτερεύσεων σε τουριστικά καταλύματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορούν να περιορίσουν περαιτέρω το πεδίο παρατήρησης, συμπεριλαμβάνοντας μόνο τα καταλύματα που διαθέτουν 20 ή περισσότερες κλίνες. Το τελευταίο αυτό όριο εφαρμόζεται σε 12 κράτη μέλη. Ο περιορισμός αυτός του πεδίου παρατήρησης εξαιρεί πολλές ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα των τουριστικών καταλυμάτων από την υποχρέωση υποβολής στοιχείων που προβλέπει ο κανονισμός.

Τέλος, για να υπάρχει ευελιξία σχετικά με τις πηγές στοιχείων που χρησιμοποιούνται, η ανάλυση των στοιχείων για την πληρότητα των καταλυμάτων κατά τάξη μεγέθους ήταν προαιρετική.

6. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

6.1. Διατήρηση της συνάφειας και της ποιότητας των ευρωπαϊκών στατιστικών για τον τουρισμό

Τα στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 692/2011 θα πρέπει να αντανακλούν τις εξελισσόμενες ανάγκες των χρηστών με βάση τις αλλαγές στον τομέα του τουρισμού, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την επιβάρυνση για τους παρόχους στοιχείων.

Μεσοπρόθεσμα, θα μπορούσαν ενδεχομένως να απαιτηθούν τροποποιήσεις του κανονισμού, για παράδειγμα η επικαιροποίηση ορισμένων μεταβλητών και κατανομών, με σκοπό να προστεθούν νέες απαιτήσεις ή να καταργηθούν απαιτήσεις που ισχύουν σήμερα και θεωρούνται πλέον χαμηλότερης προτεραιότητας. Όσον αφορά το τελευταίο, θα μπορούσαν ενδεχομένως να καταργηθούν οι προαιρετικές απαιτήσεις ή οι απαιτήσεις υποβολής τριετών στοιχείων ή ετήσιων μεταδεδομένων και εκθέσεων ποιότητας. Τα αποτελέσματα πιλοτικών μελετών (άρθρο 5 του κανονισμού) θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη κατά την εν λόγω

διαδικασία (ιδίως για την καλύτερη και πιο τακτική εκτίμηση της μακροοικονομικής σημασίας του τουρισμού και των επιπτώσεών του στο περιβάλλον).

Κάθε πρωτοβουλία ή πρόταση θα εστιάζει στην ποιότητα, σε συνδυασμό με τη γνώμη των χρηστών για τη συνάφεια, καθώς και στον αντίκτυπο που θα έχει στη μείωση της επιβάρυνσης των διοικητικών υπηρεσιών και των επιχειρήσεων.

Οι εν λόγω τροποποιήσεις θα διερευνήσουν επίσης περαιτέρω συνέργειες με άλλους στατιστικούς τομείς (π.χ. έρευνες ταξιδιών, διεθνές εμπόριο υπηρεσιών, χρήση ενοποιημένων μητρώων). Τα επόμενα έτη, θα πρέπει επίσης να επανεκτιμηθεί η θέση των στατιστικών για τον τουρισμό στα εκσυγχρονισμένα συστήματα στατιστικών για επιχειρήσεις και κοινωνικών στατιστικών. Αυτό αφορά ιδίως την ενσωμάτωση των στατιστικών για τον τουρισμό σε δύο σχεδιαζόμενους κανονισμούς-πλαίσια, έναν κανονισμό για την ενσωμάτωση των στατιστικών για τις επιχειρήσεις και έναν άλλο για τις ολοκληρωμένες ευρωπαϊκές κοινωνικές στατιστικές.

6.2. Αντίκτυπος των νέων πηγών και μεθόδων

Τα τελευταία έτη, οι στατιστικές για τον τουρισμό είναι οι πρωτοπόροι του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος όσον αφορά τη διερεύνηση νέων πηγών στοιχείων και νέων μεθόδων. Για παράδειγμα, διεξήχθη μελέτη για τη σκοπιμότητα της χρήσης κινητών δεδομένων εντοπισμού θέσης για την κατάρτιση στατιστικών στον τομέα του τουρισμού. Τα μαζικά δεδομένα προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες για τις στατιστικές τουρισμού: οι πληροφορίες που λαμβάνονται από φορείς εκμετάλλευσης δικτύων κινητής τηλεφωνίας, από συστήματα ενοικίασης ή κράτησης θέσεων, από μηχανές αναζήτησης και δραστηριότητες στο Διαδίκτυο, από κάρτες ηλεκτρονικών πληρωμών ή από μέσα κοινωνικής δικτύωσης θα μπορούσαν να τροφοδοτούν με στοιχεία το σύστημα των στατιστικών τουρισμού. Σε πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα, αυτές οι νέες πηγές στοιχείων θα μπορούσαν να προκαλέσουν επανάσταση και όχι απλώς αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο παράγονται οι ευρωπαϊκές στατιστικές τουρισμού. Η μερική μετάβαση από τη συλλογή στοιχείων στη διασύνδεση στοιχείων θα αποτελέσει σημαντική πρόκληση για τους παραγωγούς στατιστικών. Ωστόσο, η αλλαγή αυτή έχει δυνατότητες να παρέχει πληρέστερες και πιο επίκαιρες γνώσεις για τον τουρισμό με καλύτερη κατανομή ανά τόπο και χρόνο. Αυτές οι νέες μέθοδοι θα είναι πιθανότατα οι πιο αποδοτικές ως προς το κόστος και τη μείωση της επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις. Η χρήση νέων μεθόδων και πηγών, παράλληλα με τις υφιστάμενες πιο παραδοσιακές έρευνες, θα συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση ορισμένων πτυχών του τομέα του τουρισμού, οι οποίες στο παρελθόν καλύπτονταν λιγότερο ή καθόλου (για παράδειγμα νέες μορφές ενοικιαζόμενων καταλυμάτων στο πλαίσιο της λεγόμενης συνεργατικής οικονομίας).

6.3. Επέκταση των στατιστικών τουρισμού σε άλλες χώρες

Η περαιτέρω εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 στα κράτη μέλη της ΕΕ και της ΕΖΕΣ θα εξακολουθήσει να επικεντρώνεται στη βελτίωση της ποιότητας και στη διαχείριση της επιβάρυνσης. Επιπλέον, θα συνεχιστούν οι δραστηριότητες που αποσκοπούν στη δημιουργία συστήματος για την ανάπτυξη, την παραγωγή και τη διάδοση ευρωπαϊκών

στατιστικών σχετικά με τον τουρισμό σε υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες. Δεδομένης της σημασίας που έχει ο τομέας του τουρισμού για τις οικονομίες και τις αγορές εργασίας πολλών χωρών που είναι επιλέξιμες για τον μηχανισμό προενταξιακής βοήθειας, η ευθυγράμμιση του στατιστικού τους συστήματος με τη νομοθεσία της ΕΕ για τις στατιστικές τουρισμού είναι υψίστης σημασίας.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε μια κοινή προσπάθεια με τα κράτη μέλη, η εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 οδήγησε στην παραγωγή περισσότερων και καλύτερων στοιχείων κατά την κατάρτιση στατιστικών υψηλής ποιότητας στον τομέα του τουρισμού. Από το 2012, η πληρότητα και η επικαιρότητα των στατιστικών στοιχείων έχουν βελτιωθεί σημαντικά.

Οι ευρωπαϊκές στατιστικές τουρισμού που προβλέπονται βάσει του κανονισμού μπορεί να θεωρηθεί ότι παράγονται με κανονικούς ρυθμούς και ότι προσφέρουν τα συναφή στοιχεία σε διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς του τουριστικού κλάδου και στις τοπικές, περιφερειακές, εθνικές ή διεθνείς διοικήσεις. Ωστόσο, καθώς η τουριστική συμπεριφορά και η διάρθρωση του τομέα του τουρισμού αλλάζουν διαρκώς και καθώς εμφανίζονται νέες πηγές στοιχείων και νέες μέθοδοι, η στενή παρακολούθηση της τρέχουσας παραγωγής και των αποτελεσμάτων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 θα εξακολουθήσει να αποτελεί σημαντική πρόκληση κατά την επόμενη πενταετία.